MARIBOR

1926-2016

90 LET

JAVNEGA POTNIŠKEGA PROMETA V MARIBORU

MEJNIKI

1926 1927

Ustanovljeno podjetje Mestni avtobusni promet, uvedba prvih dveh mestnih linij.

1928 1939

Hitro širjenje mreže mestnih linij in voznega parka, začetki turističnih voženj.

1940 1955

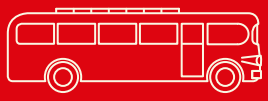

Opustošenju po drugi svetovni vojni sledi hiter razvoj javnega prometa v Mariboru in SV Sloveniji.

1956 1971

Večanje potreb po javnem prevozu, širitev turistično-agencijske dejavnosti.

1972 1990

Širitev gostinske, turistične in hoteliirske dejavnosti z ustanovitvijo Certusa. Zlati časi podjetja.

1991 2001

Avtobusi Certusa na barikadah v vojni za Slovenijo - simbol upora in državotvornosti. Boj za preživetje podjetja in preusmeritev na druge trge.

2002 2016

Modernizacija mestnega prometa in širitev turistične dejavnosti ter načrtovanje odgovorov izzivom časa, ki prihaja.

AVTOBUSTNE POSTAJE

Postaja na Glavnem trgu (zgrajena leta 1935)

Postaja pri kolodvoru (od leta 1970)

Postaja na Mlinski ulici (otvoritev leta 1989)

90 LET POVEZOVANJA

Spoštovani,

Pred vami je pregled 90-letne zgodovine in razvoja javnega potniškega prometa v Mariboru. Dobra povezanost je osnovni pogoj za razvoj vsakega mesta. Zato je javni mestni potniški promet bil, je in vedno bolj postaja vse pomembnejši dejavnik v prizadevanjih za trajnostni razvoj našega mesta.

V Javnem podjetju Marprom sledimo viziji postati popolna alternativa uporabi osebnih avtomobilov v mestnem prometu, kar nam, glede na število prepeljanih potnikov v primerjavi s preteklimi leti, dobro uspeva. Udoben in varen mestni potniški promet pa lahko zagotavljamo le s sodobnim voznim parkom, zato smo še posebno ponosni na dejstvo, da imamo v tem trenutku najsodobnejšega v Sloveniji.

Bogata zgodovina javnega prometa, ki smo ji priča, nam nalaga nadaljnje trdo delo in razvoj javnega podjetja v skladu s sodobnimi standardi in trendi upravljanja delovnih mest. Zato vlagamo v karierni in osebnostni razvoj zaposlenih in smo družini prijazno podjetje. Ostajamo zaupanja vreden partner, ki je temelj povezanosti tudi v prihodnosti.

Bernard Majhenič
direktor

Glavni trg v Mariboru

1926-1927

Zgodba o javnem potniškem prometu v Mariboru se je pričela davnega leta 1926, ko je takratna mestna občina kupila tri avtobuse. Ustanovljeno je bilo prvo avtobusno podjetje, ki je na simbolni datum 26. 12. 1926 odprlo dve liniji, ki sta potekali med Mariborom in Celjem ter Mariborom in Selnico.

V tistih časih je vožnja trajala več kot dve uri, cesta je bila makadamska, za vozovnico se je odštelo pet dinarjev, voznik pa je ustavljal potnicam in potnikom kar pri gostilnah. Takšni so bili začetki avtobusnega prometa tako v Mariboru kot tem delu Evrope.

1927- 3 avtobusi

Delavnica Mariborskega mestnega prometa l. 1926.

Postaja na Glavnem trgu leta 1930

1928-1939

Za mesto Maribor je bilo prelomno leto 1927, saj sta se takrat uvedli dve mestni liniji; linija 1 na relaciji Kolodvor-Kadetnica in linija 2, ki je potnike vozila od Glavnega trga do Studencev. To je omogočil nakup devetih avtobusov, ki niso bili ogrevani, za luči so služile karbidovke, kakšen je bil tudi brez sprednjih vrat … Vendar to potnikov ni motilo, takrat je bila vožnja z avtobusom pravo doživetje, novost, ki so jo Mariborčanke in Mariborčani z veseljem sprejeli. Konec leta 1936 je mestni avtobusni promet štel že triintrideset avtobusov.

Mestna uprava se je še posebej posvečala pospeševanju turizma v Mariboru, zato so kupili "avtokar", udoben velik avtobus, poimenovan "Rdeči Franček". Njegovo krstno vožnjo so opravili v juliju 1934 na relaciji Maribor-Rogaška Slatina-Celje. Ostali predlogi za izboljšanje mestnega prometa so se nanašali na uvedbo dijaških vozovnic, krožnih prog za okoliško prebivalstvo in nižje cene jutranjih vozovnic.

1927 - 12 avtobusov
1936 - 33 avtobusov

Avtobus Mariborskega mestnega prometa udeležen v prometni nesreči (okoli l. 1930)

Glavni trg z Avtobusno postajo (razglednica odposlana l. 1930)

Vzdrževalna dela na voznem parku

Luksuzni izletniški avtobus s panoramskimi okni in snemljivo streho. Uporabljal se je za potovanja po Evropi - Praga, Budimpešta, Pariz, Azurna obala ...

Glavni trg z Avtobusno postajo (razglednica odposlana l. 1943)

1940-1955

Z vse večjim elanom se je razvijalo tudi avtobusno podjetje. Tik pred drugo svetovno vojno je bil vozni park bogatejši za osemindvajset novih avtobusov, vozili so na trinajstih linijah in v enem letu opravili skoraj 600.000 kilometrov.

Kljub temu da je vojna opustošila avtopark, je že leta 1946 na dvajsetih linijah vozilo trideset avtobusov, ki so pridno nabirali kilometre (skupaj so jih prevozili skoraj 760.000). Podjetje se je spreminjalo tudi organizacijsko. Leta 1948 se je poimenovalo v SAP Maribor (Slovenija Avtopromet Maribor), štiri leta kasneje pa se preimenovalo v Avtobusni promet Maribor (APP), čigar glavni namen je bil razvoj avtobusnega prometa v severovzhodni Sloveniji.

1946 - 30 avtobusov (760.000 prevoženih km)

Notranjost avtobusa

Glavni trg (okoli leta 1955)

1956-1971

Kot vsako drugo podjetje je tudi APP pričel s širjenjem dejavnosti in leta 1956 se je pričel ukvarjati s turistično-agencijsko dejavnostjo. V tem obdobju so pričele s strani potnikov naraščati tudi potrebe po javnem avtobusnem potniškem prevozu, zato je leta 1966 število avtobusov naraslo na sto deset. Leta 1970 se je glavna avtobusna postaja, zgrajena leta 1935 na Glavnem trgu, preselila pred železniško postajo - zaradi večje povezanosti med (fleksibilnim) avtobusnim in (utirjenim) železniškim prometom.

Glavni trg leta 1967

Nova Avtobusna postaja pri kolodvoru (nov.1970)

Avtobusno postajališče na Mladinski ulici (okoli leta 1960)

1956 - 33 avtobusov
1966 - 110 avtobusov

1972-1990

Ko se je pisalo leto 1972, je prišlo do združitve podjetja z gostinstvom, hotelirstvom in žičničarstvom. Združitev poznamo pod imenom Certus. Certus je kmalu postalo eno bolj prepoznavnih mariborskih podjetij, ki je vrhunec doseglo leta 1983, ko je zaposlovalo skoraj 3.000 ljudi in imelo za seboj veliko za mesto pomembnih projektov: izgradnjo hotela Habakuk (1974), Šport hotela Areh (1974), motela Pesnica (1974) ter obnove številnih gostiln. V tem času je bilo Pohorje prvič zasneženo z umetnim snegom, avtobusi so bili prebarvani v prepoznavno oranžno barvo, ustanovljen pa je bil tudi nonet Certus, ki nastopa še danes.

Leta 1985 je prišlo do reorganizacije podjetja, ki se je ločilo na TGD Pohorje in Certus AP Maribor; slednje je imelo v letu 1986 zaposlenih skoraj 1.500 ljudi, ponašalo se je s 475-timi avtobusi in tega leta prepeljalo svojega 20-milijonskega potnika. V letu 1989 je sledila otvoritev nove avtobusne postaje na Mlinski ulici. To so bili zlati časi podjetja.

1986 - 475 avtobusov (9.000.000 prevoženih km)

Gneča na postaji na Partizanski ulici (l. 1983)

Na smučanje z znamenito "šestko" (l. 1983)

Nova Avtobusna postaja na Mlinski ulici (l. 1990)

Nova tabla avtobusnega voznega reda v Kersnikovi ulici (l. 1977)

Notranjost avtobusa (l. 1985)

1991

Večini pomeni avtobus zgolj prevozno sredstvo, a tu in tam postane avtobus več kot to. V slovensko zgodovino se je zapisal v času osamosvojitvene vojne, ko je bil uporabljen kot fizična barikada, postavljena čez cestišče, da bi tankom jugoslovanske ljudske armade preprečil prodiranje proti mestu. Ta podoba, ujeta na VHS kameri, je zaokrožila po Sloveniji in svetu kot dokaz, da obstaja nevarnost vojne na tleh nekdanje Jugoslavije. Podjetje ni sedelo križem rok, ko je šlo za vprašanje boja za samostojno Slovenijo: mobiliziranih je bilo več kot 100 delavcev, na barikadah pa angažiranih 79 avtobusov.

Certusov avtobus je postal simbol slovenskega – še posebej mariborskega – upora proti agresorju in vojni.

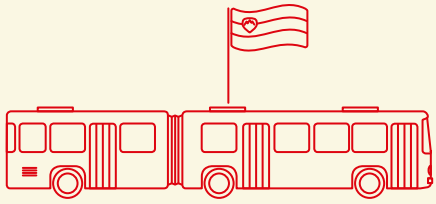

BARIKADA - 79 avtobusov
MOBILIZIRANI - preko100 delavcev

1992-2001

Po osamosvojitveni vojni so nastopili težki časi za podjetje. Poleg vojne škode, izgube bivših jugoslovanskih trgov, propada mariborske industrije in ukinjenih subvencij, je sledil tudi upad števila potnikov. A ker vsaka kriza pomeni tudi priložnost za razmislek in rodi nove ideje, se je podjetje usmerilo na zahodnoevropski trg, a hkrati žal zmanjšalo tudi število zaposlenih. V tem času je kot prvo podjetje v Sloveniji uvedlo tarifni sistem vozovnic z magnetno kartico.

Leta 1996 se je preoblikovalo v delniško družbo in s strani Mestne občine Maribor kot eno prvih podjetij pridobilo koncesijo za prevoz potnikov, čez nekaj let pa obeležilo svoj šestnajst milijonti prevoženi kilometer. A pot do ciljnega uspeha je bila spet začasno ustavljena, saj je podjetje leta 2001 skoraj končalo v stečaju. A to se ni zgodilo. Dovolj žilavosti je v njem.

Certusova flota leta 1998.

2002-2016

V letu 2002 je podjetje našlo rešitev, kako obstati na trgu. Kapitalsko se je povezalo z multinacionalnim podjetjem Conex, s tem pa so se rešila tudi poslovna nesoglasja. S podpisom koncesijske pogodbe za mestni potniški promet za naslednjih deset let in preimenovanjem v Veolia Transport Slovenija se je podjetje zapeljalo v novo obdobje.

Leta 2011, po izteku koncesijske pogodbe, je bil ustanovljen Javni gospodarski zavod Marprom, ki je začel obratovati z osemintridesetimi vozili v lasti Mestne občine Maribor in šestimi najetimi vozili, zaposloval je 139 ljudi. Leto kasneje se je preimenoval v Javno podjetje za mestni potniški promet Marprom d. o. o. in od takrat nanizal vrsto uspehov: prejel je certifikat ‘Družini prijazno podjetje’, deluje v skladu s standardom kakovosti ISO 9001, je eden izmed treh nosilcev uvedbe projekta enotne vozovnice IJPP (integrirani javni potniški promet), revitaliziral je Avtobusno postajo Maribor, uvedel najave avtobusov v realnem času in uspešno prevzel krožno-kabinsko napravo (gondolo) na Pohorju.

Če se je Marprom leta 2013 soočal z najstarejšim voznim parkom v Sloveniji, je samo v treh letih presegel samega sebe. Danes se ponaša z najmlajšim, najmodernejšim in okolju najprijaznejšim voznim parkom v Sloveniji.

Podjetje s takšno zgodovino - obstane.

Posodobitev voznega parka leta 2014.

Krožno-kabinska žičnica kot del javnega potniškega prometa v Mariboru.

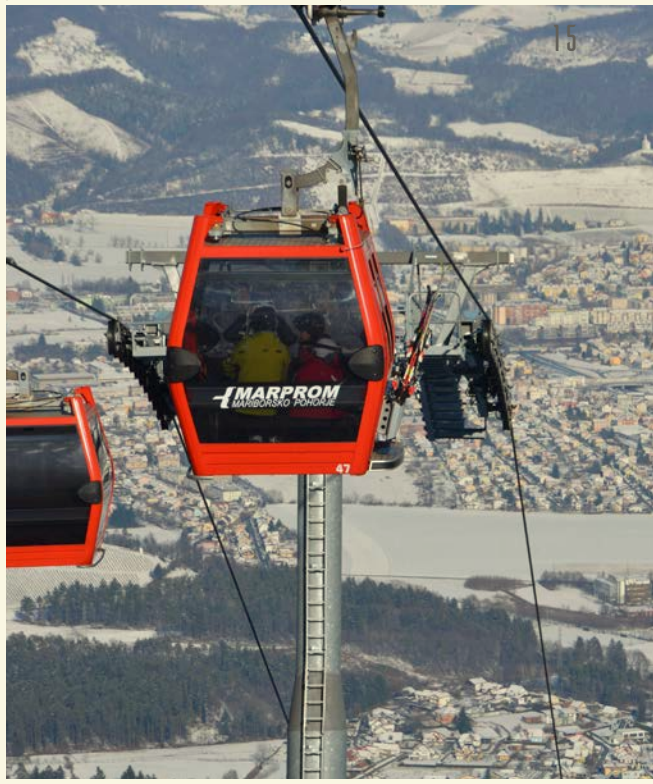

Revitalizirana Avtobusna postaja na Mlinski ulici.

Udoben in varen mestni potniški promet zagotavljamo s sodobnim voznim parkom.

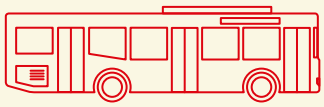

2015 - 58 vozil (3.140.000 prevoženih km)

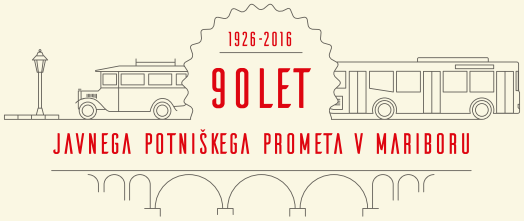

MARPROM
MARIBORSKI POTNIŠKI PROMET

IZDAL
Javno podjetje za mestni potniški promet Marprom d. o. o.

FOTOGRAFSKI MATERIAL
Pokrajinski arhiv Maribor in Večer